

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om offentlig belöning och lag om ändring av lagen om republikens presidents kansli

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om offentlig belöning. Propositionen baserar sig på Finlands grundlag, som träder i kraft den 1 mars 2000. Enligt den har republikens president inte längre s.k. allmän befogenhet att utfärda förordningar utan republikens presidents befogenhet att utfärda förordningar skall grunda sig på lag. Genom den lag som ingår i denna regeringsproposition ges bemyndigande att genom förordning av republikens president utfärda bestämmelser om utmärkelsetecken och tjänsttecken samt vissa titlar. Lagen

innehåller också bestämmelser om förfarandet för republikens presidents beslutsfattande när det gäller offentlig belöning.

I propositionen ingår också ett förslag till ändring av lagen om republikens presidents kansli. Ändringarna föranleds av de bestämmelser i grundlagen som gäller republikens presidents befogenhet att utfärda förordningar och sätt att fatta beslut.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt som grundlagen, dvs. den 1 mars 2000.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Nuläge	4
2.1. Lagstiftning och praxis	4
Riddarordnarna	4
Andra utmärkelsetecken och förtjänstecken	5
Titlar	7
2.2. Lagen om republikens presidents kansli	8
2.3. Bedömning av nuläget	8
3. De viktigaste förslagen	9
3.1. Republikens presidents befogenhet att utfärda förordningar och sätt att fatta beslut i vissa fall	9
3.2. Ändringar i lagen om republikens presidents kansli	10
4. Propositionens verkningar	10
4.1. Verkningar i fråga om organisation	10
4.2. Ekonomiska verkningar	10
5. Beredningen av propositionen	11
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	11
DETALJMOTIVERING	11
1. Motivering till lagförslagen	11
1.1. Lag om offentlig belöning	11
1.2. Lag om republikens presidents kansli	12
2. Ikraftträdande	13
3. Lagstiftningsordning	13
LAGFÖRSLAGEN	13
1. Lag om offentlig belöning	13
2. Lag om ändring av lagen om republikens presidents kansli	14
Parallelltexter	15
2. Lag om ändring av lagen om republikens presidents kansli	15

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Finlands grundlag gavs den 11 juni 1999 och den träder i kraft den 1 mars 2000.

I 80 § i grundlagen finns bestämmelser om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet. Enligt detta lagrum kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller någon annan lag. Om det inte särskilt anges vem som skall utfärda en förordning, utfärdas den av statsrådet.

I motiveringen till grundlagen konstateras att det i praktiken inte längre finns något behov av att presidenten direkt med stöd av grundlagen har befogenhet att utfärda förordningar med närmare bestämmelser om verkställigheten av lagar, om förvaltningen av statens egendom eller förvaltande ämbetsverks och allmänna inrättningsorganisation och verksamhet. Enligt förslaget skall republikens presidents befogenhet att utfärda förordningar därmed bygga på grundlagen endast i sådana fall som gäller ikraftträdande av internationella förpliktelser, men i övrigt på ett bemyndigande i lag.

Enligt motiveringen till grundlagen kan det vara motiverat att bemyndiga presidenten att utfärda förordningar närmast i sådana fall där bemyndigandet är förenat med presidentens särskilda befogenheter eller med presidentens ställning som statsöverhuvud.

I enlighet med motiveringen till grundlagen skall namnet på en förordning som utfärdas av republikens president vara republikens presidents förordning. Detta har ansetts vara nödvändigt för att man skall kunna skilja på förordningar som utfärdats av presidenten, statsrådet eller ett ministerium. Dessutom innebär det att nationella förordningar och EG-förordningar kan skiljas åt på basis av namnet.

Till de förordningar som republikens president utfärdat självständigt hör bl.a. förordningarna om riddarordnarna samt förordningarna om olika utmärkelsetecken och förtjänsttecken. Avsikten med detta förslag är att republikens president, efter att grundlagen har trätt i kraft, alltjämt skall kunna utfärda förordningar om utmärkelsetecken och förtjänsttecken. Dessutom skall republikens

president kunna utfärda förordningar som gäller vissa titlar.

Enligt 58 § 1 mom. i grundlagen fattar republikens president sina beslut utifrån statsrådets förslag till avgörande. Enligt paragrafens 3 mom. fattar presidenten med avvikelse från vad som sägs i 1 mom. beslut utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande om bl.a. sådana i lag särskilt nämnda ärenden som gäller enskilda personer eller som på grund av sitt innehåll inte förutsätter behandling i statsrådets allmänna sammanträde. Republikens presidents beslut om utmärkelsetecken och förtjänsttecken samt vissa titlar är sådana ärenden som avses i 3 mom. Att presidenten fattar dessa beslut har emellertid inte bestämts i lag. För att republikens president skall kunna fatta beslut i de ovan nämnda ärendena även efter att grundlagen har trätt i kraft, är det nödvändigt att i lag bestämma om republikens presidents befogenhet att fatta beslut om utmärkelsetecken, förtjänsttecken och titlar.

Enligt 58 § 5 mom. i grundlagen fattar presidenten beslut i ärenden som gäller republikens presidents kansli på det sätt som bestäms genom lag. I lagen om republikens presidents kansli (1382/1995), nedan kansliagen finns bestämmelser som gäller utfärdandet av förordningar och i den förordning som utfärdats med stöd av lagen finns sådana bestämmelser gällande de beslut som republikens president fattar som måste ändras för att republikens president alltjämt skall kunna fatta de besluten efter att den nya grundlagen har trätt i kraft.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Riddarordnarna

I Finland finns tre officiella riddarordnar: Frihetskorsets orden, Finlands Vita Ros' orden och Finlands Lejons orden.

Frihetskorsets orden är äldst av riddarordnarna. Dess utmärkelsetecken instiftades genom senatens beslut av den 4 mars 1918 innefattande interimstatuter för Frihetsmedaljernas och Frihetskorsets ordenstecken

(65/1918) för att belöna soldater som utmärkt sig i frihetskriget. Ordens utmärkelse-tecken utdelades inte under fredstiderna på 1920-30-talet. Efter att vinterkriget bröt ut togs ordens frihetskors på nytt i bruk genom en förordning angående grunderna för tilldelande av frihetsmedalj och frihetskorsets ordenstecken (450/1939). Ordens organisation fastställdes genom en förordning angående tillägg och förändringar till 1939 års förordning (748/1940). Ordens utmärkelse-tecken utdelades under kriget 1939-1945 och en tid efter dem. De nuvarande statuter-na för orden fastställdes den 18 augusti 1944 genom en förordning om Frihetskorsets orden (550/1944). Enligt statuter-na förlänas ordens utmärkelse-tecken under krigs- och fredstid befäl, underbefäl och manskap vid Finlands försvarsmakt för militära förtjänster, ävensom civila personer, vilka i försvarsmaktens tjänst eller eljes arbetar till dess fromma, för förtjänstfull verksamhet till förmån för försvarsmakten.

Under 1960-1988 utdelades nästan inga utmärkelse-tecken alls. Även efter 1989 har tecknen förlänats i begränsad utsträckning. Utmärkelse-tecknen förlänas av stormästaren för orden. Stormästaren är överbefälhavaren för försvarsmakten, dvs. republikens president. Ordens utmärkelse-tecken kan också förlänas utländska medborgare. Stormästaren fattar de beslut som gäller orden och dess utmärkelse-tecken. Stormästaren biträds av ordenskapitlet, som består av ordens kansler och vicekansler samt skattmästare och sekreterare.

Finlands Vita Ros' orden instiftades genom ett beslut av riksföreståndare Mannerheim den 28 januari 1919 samtidigt som Frihetskorsets ordens verksamhet drogs in. Statuter-na för orden fastställdes genom riksföreståndarens beslut den 16 maj 1919. Ordens stormästare är Finlands statsöverhuvud. Statuter-na har ändrats genom beslut av stormästaren den 20 augusti 1936, den 12 juni 1944, den 7 september 1945, den 23 maj 1957, den 13 september 1963, den 9 november 1984 och den 9 september 1993. Utöver detta har det en gång, den 13 december 1963, undantagsvis utfärdats en förordning om ändring av statuter-na.

Finlands Vita Ros' orden är en både civil och militär orden. Ordens utmärkelse-tecken utdelas till medborgare som utmärkt sig i fosterlandets tjänst. Även utländska medborgare kan förlänas utmärkelse-tecken för verk-

samhet till förmån för Finland. Ordens utmärkelse-tecken förlänas finländska medborgare av stormästaren årligen på självständighetsdagen den 6 december. De som tjänstgör inom försvarsmakten dekorerats dock i samband med försvarets fanfest den 4 juni. Förlänandet av utmärkelse-tecken till utländska medborgare är inte bundet till någon bestämd dag. Orden har ett ordenskapitel som består förutom av stormästaren av ordenskanslern och vicekanslern samt åtminstone fyra medlemmar som utnämns av stormästaren. Orden har också en skattmästare och två sekreterare, vilka utnämns av stormästaren. Ordenskapitlet fattar beslut som gäller ordens ekonomi och andra angelägenheter och bereder ärenden som skall föredras för stormästaren. Ordenskapitlet är också ordenskapitel för Finlands Lejons orden och benämns ordenskapitlet för Finlands Vita Ros' och Finlands Lejons orden.

Statuter-na för Finlands Lejons orden fastställdes genom en förordning av den 11 september 1942 angående instiftande av Finlands Lejons orden (747/1942). De har ändrats åren 1943, 1957 och 1967 genom förordningarna 983/1943, 269/1957 och 484/1967. Ordens utmärkelse-tecken kan förlänas för framstående såväl civila som militära förtjänster. Ordens utmärkelse-tecken kan också förlänas utländska medborgare. För finländska medborgares del är förläningsdagarna desamma som när det gäller Finlands Vita Ros' utmärkelse-tecken. För utländska medborgares del är förlänandet av utmärkelse-tecknen inte bundet till någon bestämd dag. Ordens utmärkelse-tecken förlänas av ordens stormästare efter beredning av ordenskapitlet för Finlands Vita Ros' och Finlands Lejons orden. Ordens stormästare är republikens president.

Som stormästare utfärdar republikens president närmare bestämmelser om förlänandet och användningen av utmärkelse-tecken. På föredragning av ordenskapitlet för Finlands Vita Ros' och Finlands Lejons orden beslutar stormästaren om den inbördes rangordningen för Finlands utmärkelse-tecken. I den rangordning som den 10 oktober 1958 stadfästes av republikens president har senare gjorts ändringar genom stormästarens beslut.

Alla förordningar som gäller de officiella riddarorden är s.k. självständiga förordningar. Övriga beslut gällande riddarorden fattar republikens president i egenskap av stormästare utifrån ordenskapitlens bered-

ning. Det sätt som republikens president fattar beslut på i dessa ärenden är således inte ett sådant sätt som avses i 58 § i grundlagen.

Den som förlänas ett utmärkelsetecken av Frihetskorsets orden skall för diplomets betala en av ordenskapitlet fastställd lösen, om utmärkelsetecknet tilldelats för förtjänster under fredstid och om utmärkelsetecknet inte förlänas med briljanter. För utmärkelsetecknen som förlänats för förtjänster under krigstid krävs ingen lösen. At utländska medborgare utfärdas diplomets utan lösen, men ett utmärkelsetecken som förlänats för förtjänster under fredstid bör återställas ordenskapitlet efter innehavarens död. De som förlänas utmärkelsetecken av Finlands Vita Ros' orden och Finlands Lejons orden tillställs ett diplom, för vilket en av ordenskapitlet fastställd lösen betalas, om utmärkelsetecknet inte förlänats med svärd, briljanter eller kedja. Diplomet tillställs utländska medborgare utan lösen, men en avliden kommandörs eller riddares utmärkelsetecken bör återställas ordenskapitlet. Om den som dekorerats är privatanställd betalar han eller hon enligt gällande bestämmelser själv lösen för storkors, kommandörstecken och riddartecken. Utmärkelsetecken av lägre rang förlänas privatanställda utan lösen.

Lösen för utmärkelsetecken som förlänas statsanställda betalas med de statliga medel som finns under moment 23.99.24 (ordnar). Med dessa medel betalas också andra utmärkelsetecken som förlänas en person utan lösen. Utgifterna för ordenskapitlet och ordenskansliet, vilka bistår stormästaren, täcks med intäkterna från utmärkelsetecknen.

På ordenskapitlet för Finlands Vita Ros' och Finlands Lejons orden ankommer utöver de egentliga ordensärendena även vissa ärenden i anslutning till andra utmärkelsetecken. Enligt förordningen angående instiftande av ett hederstecken för mänsklig barmhärtighet (489/1945) behandlar ordenskapitlet alla ärenden angående förlänande av hederstecken och för matrikel över de personer som förlänats hederstecknet. Hederstecknet förlänas för framgångsrik och osjälvisk verksamhet i människokärlekens tjänst och kan tilldelas såväl finländare som utländska medborgare. Hederstecknet förlänas av republikens president på framställning av ordenskapitlet.

Enligt förordningen angående Finlands olympiska förtjänstkors och förtjänstmedalj

(430/1951) förlänas dessa hederstecken av republikens president och behandlar kapitlet för Finlands Vita Ros' och Finlands Lejons orden alla ärenden angående förlänande av hederstecknen. Hederstecknen instiftades för att man skulle kunna belöna förtjänster till förmån för de olympiska spel som hölls i Helsingfors 1952. Under de senaste decennierna inga sådana förtjänsttecken delats ut.

Andra utmärkelsetecken och förtjänsttecken

Utöver förordningarna gällande de officiella riddarordnarna och de särskilt nämnda förordningarna har utfärdats ett stort antal andra självständiga förordningar samt några statsrådsbeslut och ministeriebeslut som gäller instiftande av utmärkelsetecken och förtjänsttecken. Författningarna anges enligt ansvarigt ministerium.

Statsrådets kansli: Förordning angående utmärkelsetecken för långvarig oförvitlig civil- eller militärtjänst (1049/1944).

Justitieministeriet: Förordning om fångvårdens förtjänstkors (239/1957).

Inrikesministeriet: Förordning angående Finlands Röda Kors' utmärkelsetecken (79/1931), förordning om förlänande av förtjänstmedalj för befolkningsskyddsarbete (584/1940), förordning om brandvärnets förtjänsttecken (478/1942), ministeriets för inrikesärendena beslut angående brandkorset (486/1944), förordning om gränsbevakningsväsendets förtjänstkors och förtjänstmedalj (610/1968), ministeriets för inrikesärendena beslut om gränsbevakningsväsendets förtjänstkors och förtjänstmedalj (611/1968), förordning om livräddningsmedalj (487/1978) och förordning om polisens förtjänstkors (289/1988).

Försvarsministeriet: Finlands Senats beslut angående instiftande af 1918 års Frihetskors minnesmedalj och grunderna för dess tilldelande (170/1918), förordning angående minnesmedalj för deltagande i 1939-1940 års krig (418/1940), förordning angående minnesmedalj för deltagande i 1941-1945 års krig (215/1957), förordning om krigsinvalidmärke till åminnelse av krigen 1939-1945 (365/1962), förordning om krigsinvalidernas förtjänstkors (185/1958), förordning om militärens förtjänstmedalj (837/1977), förordning om minröjningsmedalj (823/1993), förordning om Finlands Reservofficersförbunds förtjänstmedalj (283/1981), förordning om Reservistförbundet-Reservunderoffi-

cersförbundets förtjänstkors (665/1982), förordning om förbundet Päälystöliittos förtjänstmedalj (138/1983), förordning om gillesförtjänstmedalj (731/1981), förordning om förbundet Insinööriupseeriliittos förtjänstmedalj (1152/1990) och förordning om Kadettkårens förtjänstmedalj (1153/1990).

Finansministeriet: Förordning om statens tjänsteutmärkelsetecken (166/1961).

Undervisningsministeriet: Förordning om Finlands idrottskulturs förtjänstkors och förtjänstmedalj (665/1983).

Trafikministeriet: Förordning om förtjänstmedalj för trafiksäkerhetsarbete (445/1992).

Social- och hälsovårdsministeriet: Förordning om specialförtjänst- och förtjänstmedalj för arbetsmiljöarbete (106/1997).

Beslutsfattandet i ärenden som gäller dessa utmärkelsetecken och förtjänsttecken fördelar sig enligt författningarna på nedan nämnda sätt.

Republikens president tilldelar Finlands Röda Kors' utmärkelsetecken (förtjänstkors eller förtjänstmedalj) på framställning av centralstyrelsen för Finlands Röda Kors utanför statsrådet samt livräddningsmedaljen och statens tjänsteutmärkelsetecken på fördragning av vederbörande ministerium i statsrådet. Republikens president tilldelar också hederstecknet för mänsklig barmhärtighet utanför statsrådet. Ärenden som gäller förlänande av hederstecknet behandlas av ordenskapitlet för Finlands Vita Ros' och Finlands Lejons orden.

Enligt förordningarna förlänar republikens president minnesmedaljen för deltagande i 1941-1945 års krig, krigsinvalidmärket till åminnelse av krigen 1939-1945 och utmärkelsetecknet för långvarig oförvitlig civil- eller militärtjänst utanför statsrådet samt minnesmedaljen för deltagande i 1939-1940 års krig i egenskap av överbefälhavare för försvarsmakten. Enligt ett beslut som republikens president utfärdade den 28 augusti 1982 utdelas minnesmedaljer för deltagande i 1939-1945 års krig inte längre.

Enligt förordningarna utser republikens president dessutom medlemmarna och suppleanterna i livräddningsmedalj nämnden och kommissionen för tjänsteutmärkelsetecken i statsrådet samt fattar beslut om återtagande av tjänsteutmärkelsetecken.

Fångvårdens förtjänstkors tilldelas av justitieministern på framställning av överdirektören för fångvårdsväsendet. Förtjänstmedaljen för befolkningsskyddsarbete tilldelas av

inrikesministern på framställning av landets befolkningsskyddschef. Brandvärnets förtjänsttecken förlänas av inrikesministern på framställning av räddningsöverdirektören. Vad gäller brandkorset bestäms att förslagen om förlänande av brandkors skall tillställas inrikesministeriet. Förslagen skall åtföljas av personernas meritförteckningar och en redogörelse för de grunder med stöd av vilka förtjänsttecknet föreslås. Gränsbevakningsväsendets förtjänstkors och förtjänstmedalj förlänas av inrikesministern på framställning av chefen för gränsbevakningsväsendet. Polisens förtjänstkors utdelas av inrikesministern. Krigsinvalidernas förtjänstkors förlänas av försvarsministern på framställning av Krigsinvalidernas Brödraförbund. Militärens förtjänstmedalj förlänas av kommandören för försvarsmakten. Minröjningsmedaljen delas ut av huvudstaben. Finlands Reservofficersförbunds förtjänstmedalj förlänas av försvarsministern på framställning av styrelsen för förbundet. Reservistförbundet-Reservunderofficersförbundets förtjänstkors förlänas av försvarsministern på framställning av styrelsen för förbundet. Förbundet Päälystöliittos förtjänstmedalj förlänas av försvarsministern på framställning av förbundets styrelse. Gillesförtjänstmedaljen förlänas av försvarsministern på framställning av styrelsen för organisationen. Förbundet Insinööriupseeriliittos förtjänstmedalj utdelas av försvarsministern på framställning av förbundets styrelse. Kadettkårens förtjänstmedalj utdelas av försvarsministern på framställning av föreningens styrelse.

Finlands idrottskulturs förtjänstkors och förtjänstmedalj förlänas av undervisningsministeriet efter att statens idrottsråd har avgett utlåtande i ärendet.

Förtjänstmedaljen för trafiksäkerhetsarbete förlänas av trafikministern på framställning av Trafikskyddets förvaltningsråd. Specialförtjänstmedaljen för arbetsmiljöarbete förlänas av den minister som ansvarar för arbetarskyddet och tillsynen över det på framställning av arbetsmiljömedaljkommissionen i anslutning till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Förtjänstmedaljen förlänas av arbetsmiljömedaljkommissionen.

I fråga om vissa förtjänst- och utmärkelsetecken, t.ex. Finlands Röda Kors' utmärkelsetecken eller livräddningsmedaljen, bestäms i förordningen att de skall förlänas utan avgift. I fråga om de övriga utmärkelsetecken och förtjänsttecken som nämns ovan finns

inga bestämmelser angående eventuella avgifter.

Titlar

Tanken bakom titlarna är att en person skall berättigas att använda en sådan titel som personen annars inte har. Dessa titlar omfattas inte av de rättigheter och skyldigheter som t.ex. gäller motsvarande tjänstetitlar.

Gamla former av hederstitlar som funnits i Finland redan på 1500-talet är sådana greve- och friherrevärdigheter som inte är förbundna med något administrativt grevskap. Universitetens hedersdoktorat är en gammal form av hederstitlar. Den grundläggande formen av hedersdoktorat är värdigheten teologie doktor som förlänades på förordnande av först kungen och sedan kejsaren. De övriga fakulteternas hedersdoktorat härstammar i Finland från den promotion som arrangerades 1840 med anledning av universitetets jubileumsår.

I Finlands sista Rangordning som gavs 1897 (28/1897) har alla militära och civila tjänster i storfurstendömet indelats i fjorton klasser. Första klassen är tom och tjänsteförteckningen inleds med andra klassens rang: ”general, amiral, verkligt geheimeråd”. I motsats till vad fallet var i Ryssland, där alla civiltjänstemän hade mot officersgrad svarande civil tjänstegrad, förlänades de civila tjänstegraderna, av vilka den högsta var verkligt geheimeråd och den lägsta kollegiregistrator, såsom speciella belöningar.

Titlar anses alltså vara ett offentligt erkännande av en medborgare för arbete som han eller hon har utfört till förmån för samhället. Om förlänandet av titlar bestäms inte i några andra författningar än statsrådets beslut om tillämpning av lagen angående stämpelskatt (663/1943). De bestämmelser som iaktas vid förlänandet av titlar har utformats av decenniernas praxis.

Enligt reglementet för statsrådet (1522/1995) behandlar statsrådets kansli de titlärändringar som inte hör till något annat ministeriums verksamhetsområde. T.ex. titeln akademiker och vissa titlar inom utrikesförvaltningen hör inte till statsrådets kansli utan till vederbörande ministerium.

I praktiken hör ca hundra olika titlar till verksamhetsområdet för statsrådets kansli. Av vissa titlar framgår klart inom vilket område personen i fråga har utmärkt sig.

En person som förlänats en titel har rätt att använda den livet ut. Det förutsätts dock att han eller hon har ett gott rykte och är en oförvitlig medborgare. Tidigare frihetsstraff eller bötesstraff kan påverka förlänandet av titeln. Förslag kan framställas av privatpersoner eller samfund eller bägge tillsammans. Av det skriftliga förslaget till republikens president skall framgå vem som föreslås bli förlänad titeln. Titlar förlänas inte på en persons egen ansökan.

Titlar förlänas av republikens president genom öppna brev. Att förlägga förlänandet till en viss dag är i allmänhet inte möjligt. På grund av den relativt omfattande och tidskrävande remissbehandlingen kan behandlingstiden vara t.o.m. nio månader. Titelnämnden behandlar förslagen i allmänhet två gånger om året.

Den myndighet som i allmänhet avger utlåtande är länsstyrelsen, som också inhämtar den lokala myndighetens och polismyndighetens utlåtande. Beroende på titeln inhämtar statsrådets kansli också utlåtanden av myndigheter inom olika sektorer. När titeln professor skall förlänas, inhämtas utan undantag utlåtande av kanslern för Helsingfors universitet. Slutligen inhämtas även Skattestyrelsens utlåtande.

Titelnämnden har tillsatts av statsrådet. Nämnden har i uppgift att till republikens president avge utlåtande om förslagen till förlänande av titlar. Nämnden består utöver statsministern såsom ordförande av sju medlemmar som besitter en omfattande kunskap som täcker olika områden i samhället. Republikens president fattar beslut om titlar i statsrådet men utan att statsrådet lägger fram förslag.

Med stöd av 102 § lagen angående stämpelskatt har statsrådet utfärdat ett beslut om tillämpning av lagen angående stämpelskatt. I beslutets 2 kap. finns bestämmelser om den stämpelskatt som tas ut för de expeditioner som nämns i 10 § lagen angående stämpelskatt. I kapitlet finns en förteckning över den stämpelskatt som skall betalas för ett öppet brev varmed en titel förlänas utan därmed förenad verklig tjänst. Stämpelskatten på en titel varierar från 350 mk för titeln director musices till 250 000 mk för titeln statsråd och bergsråd. Stämpelskatten på en titel som förlänas en person som är anställd av staten, en kommun eller kyrkan eller en person som gått i pension från en anställning hos staten, en kommun eller kyrkan varierar

från 200 mk till 62 500 mk. Stämpelskatten för en titel betalas av den som framställt förslaget. Arligen inflyter sex till sju milj. mk i stämpelskatt för titlar.

2.2. Lagen om republikens presidents kansli

Om verksamheten vid republikens presidents kansli, om tjänstemännen vid republikens presidents kansli och dessa tjänstemäns tjänsteförhållande bestäms i kanslilagen. I lagen och förordningen om kanslistadgan för republikens presidents kansli (1520/1995), som utfärdats med stöd av den, finns också bestämmelser om republikens presidents sätt att fatta beslut.

Enligt 4 § 1 mom. 1 punkten i kanslilagen utfärdar republikens president kanslistadgan för republikens presidents kansli som en förordning, utnämner kanslichefen och föredragandena vid kansliet samt förordnar ställföreträdande för kanslichefen. Dessa beslut fattar republikens president i statsrådet. Enligt 2 mom. i samma paragraf fattar republikens president de övriga i 1 mom. avsedda besluten utanför statsrådet. Dessa beslut gäller, i fråga om tjänstemän som presidenten har utnämnt, uppsägning, förflyttning, av provning beroende tjänstledighet och avstängning från tjänsteutövning samt kanslichefens avlöning och rätten för en tjänsteman vid kansliet att kvarstå i tjänsten efter uppnådd avgångsålder. Republikens president fattar också det beslut enligt 53 § 2 mom. i kanslilagen som gäller beviljande av extra pension utanför statsrådet. Enligt detta lagrum kan extra pension beviljas den som hör eller har hört till kansliets personal.

I förordningen om kanslistadgan för republikens presidents kansli finns bestämmelser om den del av republikens presidents beslutsfattande som sker utanför statsrådet. Enligt förordningens 3 § fattar republikens president de beslut som avses i lagens 4 § 1 mom. 3—5 punkten och 53 § 2 mom. samt eventuella andra beslut som endast gäller kansliet på skriftlig föredragning av den i 3 § i kanslilagen avsedda tjänstemannen, kanslichefen, vid republikens presidents kansli och utanför statsrådet. Bestämmelsen i 3 § gällande eventuella andra ärenden som endast gäller kansliet omfattar alla de ärenden gällande republikens presidents kansli om vilka det inte har bestämts särskilt i lag eller förordning.

Med stöd av kanslilagen har också utfärdats förordningen om republikens presidents arkiv (1521/1995). Bemyndigandet att utfärda denna förordning finns i lagens 59 §. Enligt 1 mom. i denna paragraf bestäms vid behov om republikens presidents arkiv genom förordning.

2.3. Bedömning av nuläget

Om utmärkelsetecknen och förtjänsttecken har i huvudsak bestämts genom s.k. självständiga förordningar som utfärdats av republikens president. Utfärdandet av förordningarna har således inte grundat sig på lag. Förordningarna innehåller bestämmelser om förfarandet vid förlänande av utmärkelsetecknen och förtjänsttecken, villkoren för förlänandet och vem som förlänar.

Enligt 80 § i den nya grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar. För republikens presidents del förutsätter utfärdandet av förordningar dock ett bemyndigande i grundlagen eller en annan lag. Ifall det inte på det sättet anges vem som skall utfärda en förordning, tillfaller rätten att utfärda förordningen statsrådet.

På lagnivå finns inga bestämmelser om utmärkelsetecknen och förtjänsttecken och inte heller om riddarordnarna, och därför finns inga bemyndiganden att utfärda förordningar som gäller dem. Vid utredningen av verkställigheten av grundlagen har man för utmärkelsetecknens och förtjänsttecknens del ansett att det är ändamålsenligt att befogenheten att utfärda förordningar om dem och riddarordnarna alltjämt innehas av republikens president. I lag borde finnas ett bemyndigande som gäller utfärdandet av sådana förordningar.

Om de titlar som förlänas av republikens president och som hör till verksamhetsområdet för statsrådets kansli finns inte heller några bestämmelser i lag eller förordning. Med beaktande av titlarnas natur är avsikten att republikens president även i fortsättningen skall förläna titlar i nuvarande utsträckning. Ifall bestämmelser om dem skall utfärdas genom förordning, bör bemyndigandet att utfärda förordningar ges republikens president. På grund av den ovan nämnda bestämmelsen i grundlagen bör om bemyndigande av republikens president att utfärda förordningar också om titlar bestämmas i lag.

I 58 § 1 mom. i grundlagen finns en huvudregel gällande republikens presidents sätt att fatta beslut. Enligt detta moment fattar republikens president sina beslut i statsrådet utifrån statsrådets förslag till avgörande. I paragrafens 3 och 5 mom. finns bestämmelser om undantag från denna huvudregel. Enligt 3 mom. kan republikens president, med avvikelse från 1 mom., fatta beslut utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande om bl.a. sådana andra i lag särskilt nämnda ärenden som gäller enskilda personer eller som på grund av sitt innehåll inte förutsätter behandling i statsrådets allmänna sammanträde.

De beslut om andra utmärkelsetecken och förtjänsttecken än de officiella riddarordnarnas utmärkelsetecken och förtjänsttecken liksom de beslut om titlar som ankommer på republikens president har presidenten fattat i statsrådet utan behandling i statsrådets allmänna sammanträde. Avsikten är att republikens president skall fatta beslut om de ovan avsedda utmärkelsetecknen, förtjänsttecknen och titlarna också efter att den nya grundlagen har trätt i kraft. Om beslutsfattandet finns nu emellertid inte några bestämmelser på lagnivå. Enligt 58 § 3 mom. i grundlagen förutsätter avvikelser från huvudregeln enligt 1 mom. för presidentens sätt att fatta beslut bestämmelser på lagnivå. Därför borde den nya lagen innehålla bestämmelser om republikens presidents beslutsfattande.

I kanslilagen och den förordning som utfärdats med stöd av den finns bestämmelser om republikens presidents sätt att fatta beslut. Enligt lagens 4 § 2 mom. fattar republikens president beslut som gäller presidentens kansli utanför statsrådet så som det bestäms närmare i kanslistadgan.

Enligt 58 § 5 mom. i grundlagen kan republikens president besluta om ärenden som gäller republikens presidents kansli utanför statsrådet, om det i lag finns ett sådant bemyndigande. Eftersom avsikten är att det ovan avsedda beslutsfattandet av republikens president alltså skall ske utanför statsrådet, föreslås att bestämmelser om republikens presidents sätt att fatta beslut fogas till kanslilagen.

De andra ändringarna av kanslilagen föranses av att bestämmelsen gällande befogenheten att utfärda förordningar skall preciseras samt av att hänvisningen i lagens 2 § till den gamla regeringsformen skall strykas.

3. De viktigaste förslagen

3.1. Republikens presidents befogenhet att utfärda förordningar och sätt att fatta beslut i vissa fall

Avsikten med revideringen är att republikens president alltså skall besluta om förordningar gällande riddarordnarna och utmärkelsetecken och förtjänsttecken efter att grundlagen har trätt i kraft.

Avsikten med revideringen är också att republikens president, då beslutsfattandet i ovan nämnda ärenden ankommer på presidenten, skall kunna fatta beslut utan behandling i statsrådet. Detta gäller inte utfärdandet av förordningar.

För att republikens president alltså skall ha befogenhet att utfärda förordningar enligt det ovan nämnda efter att 80 § i grundlagen har trätt i kraft, måste särskilda bestämmelser om detta utfärdas genom lag. Att befogenheten att utfärda förordningar i dessa ärenden innehas av presidenten är motiverat, eftersom dessa ärenden är förknippade med presidentens särskilda traditionella befogenheter och presidentens ställning som statsöverhuvud. Olika ärenden gällande utmärkelsetecken och förtjänsttecken anknyter på ett väsentligt sätt till ärenden gällande de officiella riddarordnarnas utmärkelsetecken och förtjänsttecken, användningen av dem och deras hierarki. Därför är det motiverat att bestämmelser om också nya tecken eller ändringar gällande nuvarande tecken i föresättningslagen utfärdas genom presidentförordningar.

Ingen förordning har utfärdats i fråga om de titlar som republikens president förlämnar. Det är ändamålsenligt att i den föreslagna lagen bemyndiga presidenten att utfärda förordningar gällande ovan nämnda saker.

Enligt huvudregeln i 58 § i grundlagen fattar republikens president sina beslut i statsrådet utifrån statsrådets förslag till avgörande. I paragrafen anges de fall där republikens president fattar beslut i statsrådet utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. Till denna grupp hör bl.a. benämning samt sådana andra i lag särskilt nämnda ärenden som gäller enskilda personer eller som på grund av sitt innehåll inte förutsätter behandling i statsrådets allmänna sammanträde. På grund av sin natur kunde till denna

grupp även höra de ärenden gällande utmärkelsestecken och förtjänstecken i vilka presidenten i dagsläget fattar beslut utan behandling i statsrådet. Till dem hör bl.a. ärenden som gäller förlänande av statens tjänstemärkelsestecken och livräddningsmedaljen. På samma sätt skall presidenten direkt kunna fatta beslut även när det gäller förlänande av hederstecknet för mänsklig barmhärtighet. Det vore naturligt att bestämma att även titelärenden skall höra till samma grupp, om beslutsfattandet i sådana fall inte med stöd av lag eller förordning ankommer på någon annan myndighet.

Avsikten är att den föreslagna lagen skall innehålla bestämmelser enligt vilka de ärenden gällande de utmärkelsestecken och förtjänstecken om vilka republikens president skall fatta beslut samt de titelärenden som ankommer på presidenten avgörs av presidenten i statsrådet utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. Republikens president skall också utse medlemmarna och suppleanterna i kommissionen för tjänstemärkelsestecken och livräddningsmedalj-nämnden samt besluta om återtagande av tjänstemärkelsestecknet. Detta skall ske i statsrådet med iakttagande av samma förfarande.

Till lagen om statsrådet (78/1922) skall fogas en bestämmelse enligt vilken ärenden, i vilka republikens president med stöd av grundlagen eller någon annan lag fattar beslut utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande, inte skall behandlas i statsrådets allmänna sammanträde.

Den föreslagna lagen skall inte innehålla några bestämmelser om de ärenden i vilka republikens president beslutar i egenskap av stormästare för riddarordnarna. Dessa ärenden hör inte till de ärenden som enligt 58 § i grundlagen ankommer på republikens president. Liksom tidigare skall presidenten i egenskap av stormästare fatta sina beslut på framställning av ordenskapitlet. Detta beror på att uppdraget som stormästare inte nödvändigtvis är en direkt följd av ställningen som republikens president. Även andra kan vara stormästare. T.ex. marskalk C. G. E. Mannerheim var stormästare för Frihetskorsens orden ända till slutet av sitt liv. Därför borde beslut som fattas av stormästaren inte bindas till republikens presidents sätt att fatta beslut enligt grundlagen, och därför borde på dem inte tillämpas de bestämmelser i grundlagen som gäller republikens presidents

sätt att fatta beslut.

3.2. Ändringar i lagen om republikens presidents kansli

Enligt 58 § 5 mom. i grundlagen fattar republikens president beslut i ärenden som gäller republikens presidents kansli på det sätt som bestäms genom lag. Enligt 4 § 2 mom. i kanslilagen fattar republikens president andra än i 1 mom. 1 och 2 punkten avsedda beslut utanför statsrådet med iakttagande av det förfarande om vilket bestäms i kanslistadgan. Beslut enligt 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten i kanslilagen skall enligt 58 § 1 mom. i grundlagen fattas utifrån statsrådets förslag till avgörande. Avsikten är dock att bestämma att det beslutsfattande som avses i 4 § i kanslilagen skall ske utan behandling i statsrådet så som det enligt 58 § 5 mom. i grundlagen är möjligt. Därför föreslås att kanslilagen ändras så att om beslutsfattandet i ärenden som gäller republikens presidents kansli bestäms uttömmande genom lag.

I 2 § 2 mom. i kanslilagen bestäms om kansliets uppgifter när presidenten har förhinder. I momentet hänvisas till 25 § regeringsformen. Det föreslås att hänvisningen till denna paragraf i regeringsformen stryks.

Lagens 59 § 1 mom. ändras så att befogenheten att utfärda förordningar när det gäller republikens presidents arkiv innehas av republikens president.

4. Propositionens verkningar

4.1. Verkningar i fråga om organisation

För privatpersoners del garanteras den nuvarande situationen. Detta säkerställs av att republikens president allttjämt i egenskap av statsöverhuvud beslutar i dessa ärenden som ur medborgarnas synvinkel är viktiga och inte hör till politiken. Lagändringarna föranleder ändringar av förordningar, vilket ger upphov till vissa ändringar i motsvarande organisationer.

4.2. Ekonomiska verkningar

De föreslagna ändringarna har inga omedelbara och väsentliga verkningar på statsfinanserna. Ändringarna påverkar inte direkt behandlingen i fråga om utmärkelsestecknen, förtjänstecknen eller titlarna eller någon

annan verksamhet som nämns i förslaget. Andringarna kräver dock att författningar ändras och därför måste vederbörande ministerium anvisa resurser för detta ändamål. Andringarna innebär också arbete för att de bestämmelser på lägre nivå än lagar som gäller presidentens sätt att fatta beslut skall motsvara bestämmelserna i grundlagen.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts av en av statsrådets kansli tillsatt arbetsgrupp med representanter från republikens presidents kansli, statsrådets kansli, försvarsministeriet, inrikesministeriet och finansministeriet. Utlåtanden om arbetsgruppens förslag har begärts av republikens presidents kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, trafikministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, miljöministeriet och justitiekanslersämbetet. Efter att utlåtandena hade inhämtats bereddes denna proposition som tjänsteuppdrag vid statsrådets kansli.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen har samband med den nya grundlagen som gavs den 11 juni 1999 och som träder i kraft den 1 mars 2000. Samtidigt gavs en lag om arrangemang för

ikraftträdandet av Finlands grundlag (732/1999) som trädde i kraft den 1 augusti 1999. I dess 4 § finns en bestämmelse som gäller presidentens befogenhet att utfärda förordningar. Avsikten är att bestämmelsen skall tillämpas endast i sådana fall där bestämmelserna om befogenheten att utfärda förordningar är bristfälliga.

Avsikten är dock att de behövliga lagstiftningsändringar som gäller offentlig belöning enligt denna proposition skall genomföras så att behovet av den föreslagna övergångsbestämmelsen är så litet som möjligt. I anslutning till detta är det motiverat att man efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft inom de olika förvaltningsområdena utreder hur nödvändiga de nuvarande förordningarna gällande utmärkelsetecknen och förtjänsttecknen är och vid behov vidtar åtgärder för att upphäva eller ändra förordningarna. Samtidigt borde de statsråds- och ministeriebeslut som gäller dessa saker genomgå och ges rätt hierarkiska nivå. Även förordningen om republikens presidents kansli liksom reglementet för statsrådet borde ändras med beaktande av de föreslagna lagändringarna.

Vissa utmärkelsetecken och förtjänsttecken har inte utdelats på flera decennier på grund av att de har varit bundna till en viss händelse, t.ex. de olympiska spelen 1952 eller kriget 1939—1945. Upphävande eller ändring av förordningarna gällande dem borde övervägas.

Avsikten är att en proposition som gäller ändring av lagen om statsrådet skall avlätas samtidigt som denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om offentlig belöning

1 §. *Riddarordnarna*. Med riddarordnar avses här de officiella, på olika sätt instiftade riddarordnar som redan finns i Finland. Om dessa officiella riddarordnars utmärkelsetecken och förtjänsttecken skall kunna bestämmas genom förordning som utfärdas av republikens president.

Avsikten är emellertid inte att med detta bemyndigande ändra det förfarande som nu iakttas. Om det inte tidigare har bestämts

om en riddarorden genom förordning, förpliktar denna bestämmelse inte till att utfärda förordning om denna riddarorden. Om en förordning utfärdas om riddarorden, kan i den föreskrivas om bl.a. riddarordens syfte, uppgifter, organ, organisationsform och stadgar.

Avsikten är inte att ändra den praxis som nu iakttas vid förlänandet av de utmärkelsetecken och förtjänsttecken som avses i denna paragraf. Besluten skall alltså fattas av riddarordnarnas stormästare, som för närvarande är republikens president.

Förutom övergångsbestämmelsen gäller de

övriga bestämmelserna i denna lag inte rid-
darordnarna och deras utmärkelsetecken och
förtjänsttecken.

2 §. *Titlar och annan offentlig belöning.*
Som offentlig belöning enligt denna paragraf
betraktas titlar samt andra av statsmakten
förlånade utmärkelsetecken och förtjänst-
tecken än de som avses i 1 §. I paragrafen
bestäms om republikens presidents befogen-
het att utfärda förordningar om alla de ut-
märkelsetecken och förtjänsttecken om vilka
bestäms genom förordning oberoende av till
vilket förvaltningsområde beredningen och
den egentliga behandlingen eller beslutsfat-
tandet i ärendet hör, om inte annat bestäms
någon annanstans i lag. Om de utmärkelse-
tecken och förtjänsttecken som här avses
bestäms i regel genom förordning och avsik-
ten är att dessa förordningar allttjämt skall
utfärdas av republikens president. Enligt för-
slaget skall bestämmelser om alla officiella
utmärkelsetecken som förlånas av statsmak-
ten i fortsättningen kunna utfärdas genom
presidentförordning. Sådana utmärkelseteck-
en är t.ex. utmärkelsetecken och förtjänst-
tecken som förlånas av republikens presi-
dent, en minister, ett ministerium eller kom-
mendören för försvarsmakten. Paragrafen
gäller dock inte alla utmärkelsetecken och
förtjänsttecken. Det vore inte ändamålsenligt
att utfärda bestämmelser om alla utmärkelse-
tecken och förtjänsttecken, t.ex. privata in-
stansers interna utmärkelsetecken.

Paragrafen gäller titlar som förlånas av
republikens president och som enligt regle-
mentet för statsrådet (1522/1995) hör till
verksamhetsområdet för statsrådets kansli.

I paragrafens 2 mom. bestäms om republi-
kens presidents beslutsfattande när det gäller
offentlig belöning enligt 1 mom. i denna
paragraf. Avsikten är att befogenheten att
fatta beslut allttjämt skall innehas av republi-
kens president till den del den redan tillkom-
mer republikens president med stöd av för-
ordning eller, i fråga om titlar, praxis.

Av utmärkelsetecknen och förtjänsttecknen
har republikens presidents beslut om livrädd-
ningsmedaljen, hederstecknet för mänsklig
barmhärtighet och tjänsteutmärkelsetecknet
fattats i statsrådet utan att statsrådet lagt
fram förslag till avgörande. Dessa ärenden
skall inte heller i fortsättningen behandlas
vid statsrådets allmänna sammanträde. Det
föreslås att bestämmelser härom fogas till
lagen om statsrådet.

Ärenden som gäller de utmärkelsetecken

och förtjänsttecken enligt denna paragraf
som förlånas av presidenten skall föredras
enligt ministeriernas verksamhetsområden.

Republikens president skall, liksom för
närvarande, fatta sina beslut om förlänande
av titlar i statsrådet utan att statsrådet lägger
fram förslag till avgörande. Dessa ärenden
skall inte heller i fortsättningen behandlas
vid statsrådets allmänna sammanträde. Det
föreslås att bestämmelser härom fogas till
lagen om statsrådet. Titelärenden föredras
från statsrådets kansli, eftersom beslutsfat-
tandet i fråga om andra titlar än de som hör
till verksamhetsområdet för statsrådets kansli
inte omfattas av denna lag.

3 §. *Särskilda beredningsorgan.* För of-
fentlig belöning enligt 2 § finns särskilda
organ, t.ex. titelnämnden, livräddnings-
medaljnämnden och kommissionen för tjäns-
teutmärkelsetecken. Bestämmelser som gäl-
ler dem skall i fortsättningen kunna utfärdas
genom presidentförordning.

Tillsättandet av organen skall ankomma på
presidenten, om inte annat bestäms någon
annanstans i lag. Tillsättandet av titelnäm-
nden, som bereder titelärenden, överförs från
statsrådets allmänna sammanträde till repu-
blikens president. Beslut gällande tillsättan-
det av organen fattas av republikens presi-
dent utan att statsrådet lägger fram förslag
till avgörande.

4 §. *Ikraftträdande.* Lagen skall träda i
kraft samtidigt som grundlagen. Detta är
särskilt viktigt för att republikens president
skall kunna fatta beslut omedelbart efter det
att grundlagen trätt i kraft. Beslut gällande
utmärkelsetecken, förtjänsttecken och titlar
måste kunna fattas fortlöpande. Lagen skall
också tillämpas på ärenden som blivit an-
hängiga före lagens ikraftträdande.

1.2. Lagen om republikens presidents kansli

2 §. Det föreslås att den direkta hänvis-
ningen till 25 § regeringsformen stryks i
paragrafens 2 mom. I den nämnda paragra-
fen i regeringsformen bestäms om skötseln
av republikens presidents uppgifter när pre-
sidenten har förhinder. Enligt 2 § 2 mom. i
kanslilagen sköter republikens presidents
kansli de uppgifter som hör till kansliet ock-
så när presidenten har förhinder, varvid de
uppgifter som hör till republikens president
sköts av statsministern eller av den minister
som är statsministerns ställföreträdare. Att

bestämmelsen ändras ändrar inte den förpliktelse som republikens presidents kansli enligt den gällande lagen har att sköta de i 2 § 1 mom. avsedda uppgifterna i nödvändig utsträckning.

4 §. I paragrafens 2 mom. anges de beslut som republikens president fattar i statsrådet utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande och de beslut som presidenten fattar utanför statsrådet. I momentets första mening anges uttömmande de ärenden i vilka beslut fattas i statsrådet men utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. De är bl.a. utfärdande av kanslistadgan för republikens presidents kansli och utnämmande av kanslichefen och föredragandena vid kansliet samt förordnande av ställföreträdare för kanslichefen. I momentets andra mening anges de ärenden i vilka republikens president fattar beslut utanför statsrådet på framställning av kanslichefen för republikens presidents kansli. De är, i fråga om tjänstemän som presidenten har utnämnt, uppsägning, förflyttning och av provning beroende tjänstledighet samt om avstängning från tjänsteutövning, beslutande om kanslichefens avlöning samt beslutande om rätt för en tjänsteman som presidenten har utnämnt att

kvarstå i tjänsten efter uppnådd avgångsålder.

Kanslistadgan för republikens presidents kansli skall alltjämt innehålla närmare bestämmelser om föredragning för presidenten.

59 §. Den i paragrafens 1 mom. nämnda förordningens natur preciseras genom att till lagen fogas en bestämmelse som anger vem som utfärdar förordningen. Förordningen om republikens presidents arkiv skall utfärdas av republikens president.

2. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft samtidigt som grundlagen.

3. Lagstiftningsordning

De föreslagna lagarna hänför sig till verkställigheten av grundlagen. Lagförslagen följer författningshierarkin enligt grundlagen och avviker inte heller i övrigt från grundlagen. Det kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om offentlig belöning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Riddarordnarna

Genom förordning som utfärdas av republikens president kan bestämmas om de riddarordnar som instiftats för förlänande av utmärkelsetecken och förtjänsttecken samt om dessa riddarordnars organisationsform och stadgar.

2 §

Titlar och annan offentlig belöning

Genom förordning som utfärdas av republikens president kan bestämmas om titlar liksom om annan offentlig belöning som förlänas genom beslut av republikens president, statsrådet eller annan statlig myndighet, såsom utmärkelsetecken och förtjänsttecken, samt om villkoren för förlänande och återtagande.

Presidenten fattar beslut i ärenden som gäller enskilda titlar eller annan offentlig belöning, om det inte har bestämts att beslutsfattandet ankommer på en annan myndighet. Presidenten fattar beslutet i statsrådet

utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande.

3 §

Särskilda beredningsorgan

För beredningen av republikens presidents beslut som gäller titlar och annan offentlig belöning kan finnas särskilda organ. Om tillsättandet av dem och om deras sammansättning och uppgifter kan bestämmas genom förordning som utfärdas av republikens president.

Presidenten fattar beslut om tillsättande av ett organ, om det inte har bestämts att beslutsfattandet ankommer på en annan myndighet. Presidenten fattar beslutet i statsrådet utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande.

4 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.
Lagen tillämpas också på ärenden som blivit anhängiga i enlighet med bestämmelser som utfärdats före lagens ikraftträdande.

2.

Lag**om ändring av lagen om republikens presidents kansli**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 december 1995 om republikens presidents kansli (1382/1995) 2 § 2 mom., 4 § 2 mom. och 59 § 1 mom. som följer:

2 §

 Kansliet sköter de i 1 mom. avsedda upp-
 gifterna i nödvändig utsträckning också när
 republikens president har förhinder.

eventuella andra beslut som endast gäller
 republikens presidents kansli fattar republi-
 kens president utanför statsrådet på skriftlig
 föredragning av kanslichefen för republikens
 presidents kansli.

4 §

 Republikens president fattar de i 1 mom. 1
 och 2 punkten avsedda besluten i statsrådet
 utan att statsrådet lägger fram förslag till
 avgörande. De beslut som avses i 1 mom.
 3—5 punkten och i 53 § 2 mom. samt

59 §

 Om republikens presidents arkiv bestäms
 vid behov genom förordning som utfärdas
 av republikens president.

 Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 12 november 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Statsminister *Paavo Lipponen*

2.

Lag**om ändring av lagen om republikens presidents kansli**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 8 december 1995 om republikens presidents kansli (1382/1995) 2 § 2 mom., 4 § 2 mom. och 59 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Kansliet sköter de i 1 mom. avsedda uppgifterna i nödvändig utsträckning också i de fall som avses i 25 § regeringsformen.

4 §

Republikens President fattar andra än i 1 mom. 1 och 2 punkten avsedda beslut enligt denna lag utanför statsrådet. Om förfarandet vid beslut som fattas utanför statsrådet stadgas i kanslistadgan.

59 §

Om republikens presidents arkiv stadgas vid behov genom förordning.

Föreslagen lydelse

2 §

Kansliet sköter de i 1 mom. avsedda uppgifterna i nödvändig utsträckning också när republikens president har förhinder.

4 §

Republikens president fattar *de* i 1 mom. 1 och 2 punkten avsedda besluten i statsrådet utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. De beslut som avses i 1 mom. 3—5 punkten och i 53 § 2 mom. samt eventuella andra beslut som endast gäller republikens presidents kansli fattar republikens president utanför statsrådet på skriftlig föredragning av kanslichefen för republikens presidents kansli.

59 §

Om republikens presidents arkiv bestäms vid behov genom förordning som utfärdas av republikens president.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.